

HTML

ordliste

Merk: Dette er ingen komplett liste, men oversikt over de mest brukte html-elementene. Noen elementer fra html5 er tatt med. Gamle elementer som ikke lenger brukes i html5 er utelatt.

HTML

HTML er hoved-”språket” for alle websider og Internett.

Kodene, kalt elementer eller html-tags, plasseres i hakeparenteser → `<element>`

Når en kode er slutt skal koden avsluttes med skråstrek (slash) → `</element>`

Eksempel: elementet `b` kan brukes for uthevet skrift (`<bold>` kan også brukes)

Du skriver: Dette er en `<b>viktig</b>` beskjed.

Dette vises: Dette er en **viktig** beskjed.

Alle html-sider skal inneholde følgende tags: *html*, *head* og *body*

- Et html-element kan også inneholde attributter (tilleggs-koder/spesifisering) Eks koden `<p>(avsnitt - eng:paragraph): <p id="eksempel">Bla, bla</p>`. Verdier angis med `=` og skrives i hermetegn. Legg merke til at bare hovedkoden skrives som slutt-tag. Flere attributter kan skrives i samme tag adskilt med mellomrom ; ``
- Elementer som ikke har naturlig start- og slutt-tag avsluttes med slash i slutten: `<br />` - linjeskift i stedet for å måtte skrive `<br></br>`
- Bruk bare små bokstaver
- Hvis du lager et nettsted som skal kunne leses av mange, bør du ta med følgende tagger;
 - `<!DOCTYPE html>` som første linje.
 - `<title>` Sidenavn `</title>` innenfor head.
 - Tilføy språk attributt i html-taggen: `<html lang="no">`

Vanlige elementer i HTML.

NB! Selv om flere elementer kan formateres i html, bør alltid css brukes til formatering.

Anchor - link

`<a something> bla, bla</a>` (anchor) er en av de viktigste kommandoene i HTML koding.

href

Attributt som lager en link til en annen side eller lignende.

Du kan bruke ekstern link (absolutt link):

Skriv: les `<a href="http://www.vg.no">VG</a>` for mer informasjon.

Vises: Les VG for mer informasjon

Eller intern link (relativ link):

Skriv: Se `<a href="linjene/foto.html">Fotolinjen</a>` for mer informasjon.

Vises: Se Fotolinjen for mer informasjon

For å linke til egne sider bruker du bare filnavnet hvis filen ligger i samme mappe. Ligger filen i en annen mappe bruker du mappe/filnavn (venner/linda.html). Hvis du må gå ut av en mappe brukes ../(tilbake ett nivå)

For å linke til mailadresser bruker du `a href="mailto:..."` Etter semikolon skriver du inn e-post adressen. Når noen klikker på linken starter deres e-post program og adressen ligger allerede på plass.

Du kan også definere tittel (subjektet) til mailen slik at du får samme subjekt på alle mailene som sendes fra siden din. Dette gjøres slik:

```
<a href="mailto:john@agder.fhs.no?subject=kommentar til siden">Send e-post</a>
```

Name (ikke støttet av html5)

name lager en link til et annet sted i dokumentet, eller til et spesielt sted i et annet dokument.

Eks:

Koden der det skal klikkes: `<a href="#valgfab">valgfab</a>`. (For å hoppe til et sted i et *annet* dokument, skriver du dokument-navnet før hashtag(#) slik `<a href="skolen.html#valgfab"> valgfab </a>`

Koden som linken hopper til. `<a name="valgfab"> valgfab </a>`.

Target

Target brukes for å åpne en link i nytt vindu – veldig nyttig hvis du linker til andre sine sider, men ikke ønsker at de skal gå ut av din side (`target="_blank"`). **NB!** Ikke bruk dette ved intern linking. I dag brukes bare verdien `_blank`. Tidligere var target en viktig attributt for sider laget i med frames.

```
<a href="http://www.vg.no" target="VG">
```

Address

`<address>..... </address>` brukes til å lage kursiv skrift i eksempelvis et avsnitt.

Eks: `<address>Donald Duck</address>` → Vises *Donald Duck*

Area

Denne taggen brukes til og merke område i et img map. Du kan altså lage flere linker i samme bilde. eksempelet er et bilde som viser solen og de to nærmeste planetene :

Eks:

```

<map name="planetmap">
  <area shape="rect" coords="0,0,82,126" alt="Sun" href="sun.htm">
  <area shape="circle" coords="90,58,3" alt="Mercury" href="mercur.htm">
  <area shape="circle" coords="124,58,8" alt="Venus" href="venus.htm">
</map>
```

I rektangel (rect) begynner koordinatene topp vestre og går med klokka (topp vestre - topp høyre - nede høyre - nede venstre). I sirkel er de 3 punktene x(horisontalt), y(vertikalt), radius.

Audio (Html5)

Se også `<source>`.

audio brukes for å spille av lydfiler på siden. Det anbefales å bruke mp4-format.

```
<audio>
  <source src="vals.mpeg" type="audio/mpeg">
</audio>.
```

Controls

Tilføyer kontroller som pause, play og volum `<audio controls>`

Autoplay

Gjør at lydfilen starter automatisk. `<audio autoplay>`

Loop

Gjør at lydfilen starter på nytt når den er ferdig `<audio loop>`

Bloquote

`<blockquote>.....</blockquote>` brukes for å referere noe fra et annet nettsted. Nettleseren lager teksten med innrykk og litt mellomrom rundt.

Cite

Forteller hvor stoffet er hentet fra. `<blockquote cite="http://www.vg.no/artikkel/2345.html">`

Body

Body definerer dokumentet og virker på hele siden. Nedenfor finner du mange kommandoer som kan brukes inni body-taggen

background

Denne kommandoen brukes for og legge en bildefil som bakgrunn på dokumentet.

Eks:

```
< body background="url eller filnavn.gif">
```

bgcolor

Denne kommandoen lar deg sette en bakgrunnsfarge på dokumentet.

Eks:

```
< body bgcolor="red">
```

Bold

Fet skrift.

Eks: Jeg er ikke `<bold>fet </bold>` → Jeg er ikke **fet**. Bokstaven b kan brukes i stedet for bold.

Br

Break. Bryter opp en linje.

Eks: `Ola Norman< br />Storgata 3< br />4615 Kristiansand< br />`→

Ola Norman

Storgata 3

4615 Kristiansand

Button

`<button>` definerer en klikkbar knapp. For å utføre en handling når knappen trykkes brukes Javascript eller andre typer script.

```
<button type="button" onclick="alert('Hello world!') ">Click Me!</button>
```

Autofocus

Spesifiserer at knappen skal få fokus når siden åpnes.

OnClick

Her skrives hva som skal skje når knappen trykkes, eller mer vanlig - referansen til et script.

Type

Her skrives type knapp (button, reset eller submit)

Values

Her skrives teksten som skal vises på knappen. Alternativt kan knappeteksten skrives som i eksempelet over.

Canvas (Html5)

Brukes for å tegne grafikk på sparket. Krever Javascript. Se <http://www.w3schools.com/tags/> for informasjon.

Datalist (Html5)

Brukes for å legge inn forhåndsvalgte verdier, f.eks i en dropdown liste.

```
<input list="browsers">
<datalist id="browsers">
  <option value="Internet Explorer">
  <option value="Firefox">
  <option value="Chrome">
  <option value="Opera">
  <option value="Safari">
</datalist>
```

Details (Html5)

Brukes til tilleggsinformasjon som bruker kan velge å vise eller skjule.

```
<details>
  <summary>Copyright 1999-2014.</summary>
  <p> - Agder folkehøgskole. All Rights Reserved.</p>
  <p>Alt innhold på denne siden kan kun gjengis med referanse til Agder
folkehøgskole.</p>
</details>
```

Vises som: ► Copyright 1999-2014, der pilen er klikkbar.

Div

Definerer en divisjon, seksjon i html dokumentet. Brukes for å gruppere blokk elementer som er formatert med CSS

```
<div style="color:#0000FF">
  <h3>Dette er en overskrift</h3>
  <p>Dette er et avsnitt.</p>
</div>
```

Embed (Html5)

Brukes som container for ikke-html-basert innhold, f.eks flash tekst. Se <http://www.w3schools.com/tags/> for informasjon.

Footer (Html5)

Er et semantisk element som forteller nettleseren hvilket innhold som finnes her. f.eks:

```
<footer>webmaster John Åge Drøsdal, copyright...</header>.
```

Headings - Overskrifter

I HTML har vi 6 forskjellige nivåer for overskrifter. De defineres slik:

```
<h1> Velkommen til min hjemmeside</h1>
```

De forskjellige overskriftene er <h1> til <h6> der <h1> er den største.

Head

Innenfor (mellom start- og slutt-tag) head kan vi skrive informasjon om dokumentet.

Vi har flere ting vi kan putte inn her

```
<meta> - <link> - <title> - <script>.
```

<title> er den eneste du trenger å ha med her. Det du skriver her det er det som vises nederst på oppgavelinjen og som blir stående i F.eks Bookmarks.

Eks:

```
< Html>
< head>
< title>Olas hjemmesida< /title>
<link rel="shortcut icon" href="favicon.ico" type="image/x-icon" />
<link rel="stylesheet" style="text/css" media="screen, projection" href="css/Meny.css"
/>
<script language="javascript1.1" src="Startside/Startside.js" type="text/javascript" />

< /head>.....
```

Header (i Html5)

Er et semantisk element som forteller nettleseren hvilket innhold som finnes her. f.eks:

```
<header><h1>Overskrift</h1> og logo </header>.
```

Hr

Horizontal ruler lager en horisontal skillestreke i dokumentet:

Eks:

```
Tommy Eriksen <br />
```

```
<hr />
```

```
1997< br />
```

Hr kan også ha attributter (align, color, width etc.)

Size

```
< hr size = nummer>
```

Size angir høyden på linjen i pixel størrelse.

Width

```
< hr width=nummer>
```

Her angir du vidden på linjen i pixel eller prosent med % tegnet etter tallet.

Align

```
< hr align="left"> eller right eller center
```

Her angir du plasseringen av linjen.

Html

Denne koden kommer i begynnelsen og slutten av HTML kodene og skal alltid være med i et html-dokument.

I eller italic (Kursiv)

Skråskrift : Dette blir <i> skråskrift </i> ser du! →Vises: Dette blir *skråskrift* ser du!

Iframe

Brukes normalt til å sette inn eksternt innhold på siden. Iframe er en slags beholder for andre html-dokumenter, for eksempel Google Map.

Eks:

```
<iframe src="http://www.agder.fhs.no" width="300" height="200">
```

```
<p>Din nettleser støtter ikke iframes.</p>
```

```
</iframe>
```

Images

< img.... > brukes til og plassere og hente bilder og grafikk inn til dokumentet.

IMG kan ikke brukes alene , men trenger noen ekstra kommandoer.

Align

```
< img align= left/right/top/texttop/bottom>
```

```
< align=left> her vill bildet plassere seg til venstre i dokumentet på den første ledige plassen.
```

```
< align=right> her vill bildet plassere seg til høyere i dokumentet .
```

```
< align=top> her vill bildet plassere seg så langt opp som mulig.
```

```
< align=textop> her vill plassere seg ved den øverste teksten.
```

`< align=bottom>` her plasserer bildet seg nederst.

Alt

Alternativ tekst. Nettsteder er pålagt å bruke `<alt>`. Teksten du skriver i `<alt>` vil vises når du holder musen over bildet. Hjelpesverktøy for blinde og svaksynte drar også nytte av denne teksten.

SRC

Må være med. Her skriver du filnavnet (og stien) til bildet

```
 (Husk slash-tegn til slutt)
```

Width og Height

Dette bestemmer bredde og høyde på et bilde. En fordel med å bruke disse kommandoene er når browseren laster ned en side med disse kommandoene går det forttere, fordi browseren kan med en gang bestemme hvor stort bilde er, og kan derfor laste ned teksten med en gang.

Eks:

```
< img src="advarsel.gif" alt="Vis alltid hensyn i trafikken!" width="400" height="40" />
```

Border

Visst bildet er en link videre så kommer det automatisk en bord rundt.

Det er ganger det passer og ha en bord dette gjøres slik.

Eks: `< img border ="0" eller 3- 4- 5- 6- 7- 8..... />`

Vspace hspace

```
< img vspace=5 hspace=5>
```

disse to lager en åpen plass rundt bildet.

Meta tags

Meta tags brukes for å gi informasjon om nettstedet til søkemotorer spiders etc. Eksempler på meta-tags:

```
<meta name="ROBOTS" content="ALL" /> - forteller at spider skal søke hele dokumentet
```

```
<meta name="author" content="Agder Folkehøgskole" /> - laget av ....
```

```
<meta http-equiv="content-language" content="norwegian" /> - laget av ....
```

Nobr

Dette betyr NO BRAKE. Skriver du en tekst mellom denne kommandoen vill teksten bli vist uten avbrudd, altså i en linje.

Noscript

`<noscript>` her skriver du koder for de som ikke kan lese Java Script `< /noscript>`

Lister

To muligheter – vanlig punktliste (unordered list – ul) og numererte lister (ordered list – og lignende)

Eks er lages en punktliste med tall foran:

```
< ol>
< li> Billedkunst</li>
< li> Film</li>
< li> Internasjonal</li>
< /ol>
```

Eksempelet vil vises som:

- Billedkunst
- Film
- Internasjonal

Object

`<object>` tag blir brukt for å sette inn objekter som bilder, lydfiler, videoer, Java appletter, ActiveX, PDF, og Flash.

Eks:

```
<object classid="clsid:F08DF954-8592-11D1-B16A-00C0F0283628" id="Slider1" width="100" height="50">
```

```
<param name="BorderStyle" value="1" />
<param name="MousePointer" value="0" />
<param name="Enabled" value="1" />
<param name="Min" value="0" />
<param name="Max" value="10" />
</object>
```

I html5 vil <video> bli foretrukket for videoer.

P - Paragraph Text

Starter et nytt avsnitt..

Eks: < p> bla, bla, bla< /p>

Her kan du også bruke ALIGN

Eks: <h1> Hei</h1> <p align="right"> Velkommen </p>

Pre

Preformatted Text Denne kommandoen lar det som er skrevet i mellom vises slik som det står. Browseren leser ikke noe av det som står der som kode.

S

S lager gjennomstreket tekst, f.eks for tekst som ikke lengre er gyldig.

Min bil er <s>blå.</s> sølvfarget. Viser: Min bil er ~~blå~~ sølvfarget

Select

Denne kommandoen lager en nedrullingsboks (droplist).

Multiple

Multiple lar brukeren gjøre flere valg.

< select multiple>

Size

bestemmer hvor mange synlige ord som skal vises.

her er et helt eksempel:

```
< select id="meny">
< option> html skolen
< option> java
< option> ordliste
< option> publisering
< /select>
```

I html5 bør du bruke input og datalist - se datalist.

I

Small

Denne teksten er vanlig <small> denne teksten er liten< /small>

Source (Html5)

Brukes for å angi kilde til multimedia tags som <audio> og <video>. Source må stå innenfor et multimedia element.

```
<video width="320" height="240">
  <source src="movie.mp4" type="video/mp4">
</video>
```

Media

Forteller hvilket media filen er tiltenkt. Du kan bruke verdier som screen, print, all, projection, handheld og tv. I tillegg kan du bruke and, or og , (komma). Du kan ha flere source elementer for ulike medier inne i samme video element.

<source src="movie.ogg" type="video/ogg" media="screen and (min-width:320px)">

Src

Src spesifiserer URL-en til mediefilen. Du kan bruke en absolutt URL (src="http://www.example.com/hest.mp4") eller relativ URL (src="videoer/hest.mp4")

Type

Type spesifiserer internet media type (tidligere kjent som MIME type). De vanligste audio typene er audio/ogg, audio/wav og audio/mpeg. For videoer: video/ogg, video/mp4, video/webm. Video/mp4 støttes av alle nyere nettlesere. For komplett liste for alle typer, se <http://www.iana.org/assignments/media-types/>.

Span

Brukes for å gruppere inline elementer som er formatert med CSS. i seg selv gjør ingen endringer.

<p>Min mor har blå øyner.</p>

Strong utheving, se bold

Sub/Sup

disse to gjør at en tekst enten heves eller senkes litt.

Dette _{senker} teksten → Dette _{senker} teksten

Table

Tables kan være et flott hjelpemiddel for å kontrollere layout. Du kan bruke tables til tre ting:

1. Lage en tabell for å vise data (f.eks telefonliste)
2. Lage flere spalter
3. dele opp siden i flere deler (f.eks en heading, en marg og en hoveddel) . OBS! CSS anbefales for å styre layout - også layouten på tabellen.

Første tag i en table er alltid <table> og siste tag er alltid sluttkoden </table>.

Table er bygget opp av forskjellige kommandoer, (bare <tr> og <td> – merket med stjerne er nødvendige i tillegg til <table>):

Caption

setter en heading over tabellen.<table><caption>Fugler i Norge</caption>.....

width

< width ="pixel eller prosent verdi">

Width setter vidden av tablen.

height

< height ="pixel eller prosent verdi">

Height angir høyden av tablen.

align

< align ="verdi">

Align bestemmer plasseringen av tablen.

valign

< valign =left/right/top/bottom">

Valign bestemmer plasseringen av tekst i cellene.

bgcolor bordercolor

<bgcolor> og <bordercolor> bestemmer farge på bakgrunn og ramme.

Th

Table Header < th> er en type celle, men regnes som en overskrift.

< th>...</th> det som blir skrevet mellom disse taggene blir vist i bold skrifttype.

I tillegg til < th> kan du bruke: < br> VALIGN/VIDTH/HEIGHT/BGCOLOR/BORDERCOLOR

Td *

Dette er en standard Datacelle som står for Table Data.

Funksjonene og tillegskomandoene er det samme som i < th>, men her blir ikke skriften vist i bold.

Tr *

Table Row definerer en ny rad .

Attributtene her er er:
ALGN/VALIGN

U - understrek

`<u>` dette er understreket `</u>` vises → dette er understreket . **Obs!** Vær litt forsiktig med understreking, det lett blir oppfattet som en link.

Video (Html5)

Se også `<source>`.

Video brukes for å vise video på siden. I Html4 kan Object eller iFrame brukes. `<video width="320" height="240">`
`<source src="movie.mp4" type="video/mp4">`
`</video>`. Det anbefales å bruke mp4-format.

Controls

Tilføyer videokontroller som pause, volum, fullskjerm. `<video width="320" height="240" controls>`

Autoplay

Gjør at videoen starter automatisk. `<video width="320" height="240" autoplay>`

Diverse

God rettskiving

Tags som ikke har naturlig begynnelse og slutt som strek (hr) og linjeskift (br) bør skrives slik `<hr />` og `<br />`.
Merk deg denne siden: <http://validator.w3.org/>. Her kan du sjekke om siden din er riktig kodet.

Mellomrom - space

Selv om du skriver mange mellomrom, vises bare ett:

Eks: Her er plass til navn. Viser → her er plass til navn.

Trenger du flere mellomrom er koden for et mellomrom ** **;

!DOCTYPE

Dette er ikke et html element, men må være den første taggen på siden og forteller nettleseren hvilken versjon av html siden er skrevet i. I Html5 brukes kun `<!DOCTYPE html>`. Ellers anbefales følgende: `<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-transitional.dtd">`

Comment

Hvis du ønsker å skrive en kommentar som ikke skal vises kan du bruke `<!--` Det som skrives her vises ikke `-->`. Kan være nyttig for å holde styr på eks. div tags.